

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 620 din 16.09.2020

Dosar nr.: 833/2019

Petiția nr.: 7201/27.11.2019

Petentă: Asociația Națională a Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere din Ministerul Afacerilor Interne „Mihai Viteazul” Cluj

Reclamați: Comenduirea Garnizoanei Cluj – Napoca, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Divizia 4 infanterie „Gemina”

Obiect: discriminare la acces servicii publice – atribuire locuri de veci

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

Asociația Națională a Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere din Ministerul Afacerilor Interne „Mihai Viteazul” Cluj – Cluj – Napoca, Strada Traian nr. 27, județ Cluj

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Comenduirea Garnizoanei Cluj – Napoca

Ministerul Apărării Naționale

Ministerul Afacerilor Interne

Divizia 4 infanterie „Gemina”

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Pentru cadrele militare în rezervă și retragere din Ministerului Afacerilor Interne, Garnizoana Cluj – Napoca nu aprobă solicitările de înhumare în cimitirele militare aflate în administrația Ministerului Apărării Naționale, deoarece acestea nu aparțin Ministerului Apărării Naționale.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 7201/10.12.2019 și 7566/10.12.2019, a citat părțile pentru data 14.01.2020.

5. În cadrul ședinței de audieri, părțile au fost înștiințate de invocarea din oficiu de către Colegiul director a excepției necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru aspectele ce țin de înlăturarea consecințelor faptelor de discriminare și restabilirea situației anterioare precum și pentru aspectele care intră în competența instanțelor de judecată.

6. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

7. Petenta sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării deoarece cadrele

militare în rezervă și retragere din Ministerul Afacerilor Interne, Garnizoana Cluj - Napoca, sunt excluse de la atribuirea locurilor de veci în cimitirul de garnizoană.

8. Astfel, petenta susține că restricția este generată de interpretarea restrictivă a prevederilor Ordinului M.Ap.N. M117/2016.

9. Petenta face un scurt istoric al înființării Cimitirului Militar Cluj – Napoca. Astfel, în baza O.G. 9/1992, Ministerul Apărării Naționale a emis Ordinul general pentru organizarea, administrarea și întreținerea cimitirelor militare și, în cuprinsul prevederilor acestuia, cadrele militare aparținând Ministerului de Interne (denumirea de la acel moment) beneficiau de dreptul de înhumare în cimitire militare.

10. Ca urmare a acestor prevederi, comandantii unităților militare componente ale Garnizoanei Cluj - Napoca au hotărât înființarea unui cimitir de garnizoană, incluzând, astfel, personalul M.A.I. și S.R.I. În memoriul justificativ pentru proiectarea și construirea cimitirului militar de garnizoană este stipulată și categoria personalului M.A.I. și S.R.I.

11. Pe lângă înființarea cimitirului, s-a hotărât și construirea unei biserici pe terenul proprietatea statului. Pe perioada construirii cimitirului militar și a bisericii din incinta acestuia, cadrele militare din poliție, jandarmerie, pompieri și ofițerii serviciului de informații au contribuit financiar, pentru realizarea acestor obiective. Totodată, autoritățile locale, Primăria și Consiliul Local Cluj – Napoca, sponsori locali au contribuit financiar sau cu materiale.

12. Obiectivele au fost finalizate în anul 1999, însă militarii M.Ap.N., S.R.I. și M.A.I. au contribuit financiar inclusiv pentru sistemul de încălzire, achiziționarea obiectelor de cult, construirea gardului, picturii etc.

13. În susținerea celor prezentate, petenta face referire la prevederile Regulamentului privind organizarea și funcționarea cimitirelor militare din 27.11.2016, care se aplică garnizoanei București și care nu face distincție între cadrele M.Ap.N. și cele M.A.I., S.T.S., S.R.I., S.I.E. Garnizoana din București atribuie locurile de veci tuturor cadrelor din sistemul național de apărare, ordine publică și siguranță națională.

14. Petenta mai precizează faptul că în legile de organizare și funcționare a instituțiilor din sistemul național de apărare, ordine publică și siguranță națională nu se menționează „cimitire militare” ci doar în cuprinsul Legii 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, la art. 54 alin. 1.

Susținerile reclamatelor:

Ministerul Afacerilor Interne

15. Reclamata, în punctul de vedere înregistrat 193/14.01.2020, invocă excepția lipsei calității procesuale pasive, având în vedere că cimitirele militare sunt administrate de structuri aparținând Ministerului Apărării Naționale, în conformitate cu art. 2 al Regulamentului privind organizarea și administrarea cimitirelor militare, aprobat prin O.M.Ap.N nr. M 117/2016.

Ministerul Apărării Naționale – U.M. 02216

16. Prin punctul de vedere înregistrat cu nr. 81/07.01.2020, reclamata precizează că cimitirul militar din garnizoana Cluj – Napoca se află în administrarea U.M. 02216 Cluj – Napoca iar petenta nu face parte din categoria vizată de prevederile art. 4 din Ordinul ministrului apărării naționale nr. M 117/2016, repartizarea locurilor de înhumare se face pe baza cererii înaintate de

către familia celui decedat.

17. Faptul că legislația care reglementează organizarea și funcționarea celorlalte instituții din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și siguranță națională, respectiv M.A.I., S.R.I., S.I.E., S.T.S. etc., nu s-au prevăzut reglementări similare celor de la art. 54 din Legea 346/2006, nu poate fi imputat U.M. 02216 Cluj – Napoca.

18. Ministrul Apărării Naționale, în calitate de reprezentant legal al Ministerului, nu are competență legală să dispună cu privire la alte categorii de personal, decât pentru cele care aparțin Ministerului.

19. Cimitirul militar funcționează ca anexă la U.M. 02216 Cluj – Napoca. Repartizarea locurilor de înhumare se realizează cu aprobarea comandantului unității militare, pe baza cererii înaintate de familia celui decedat, la care se anexează documente justificative prevăzute de Anexa 1 a Regulamentului menționat anterior.

20. În cimitirul militar nu a fost înhumat personal din afara sistemului de apărare, ordine publică și siguranță națională.

21. Reclamata a înaintat Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării o situație statistică, realizată la începutul anului 2019. Astfel, în perioada 2010 – 2018, 65% din numărul persoanelor înhumate au provenit din rândul personalului M.Ap.N. iar 35% din rândul altor categorii de persoane, prevăzute de O.M, 117/2016. Capacitatea cimitirului este de aproximativ 2 000 de locuri iar gradul de ocupare al acestuia este de 50%, estimând ca în decursul a 10 ani gradul de ocupare al acestuia să fie de 100%.

22. Având în vedere gradul de ocupare al cimitirului, a fost dispusă interzicerea repartizării locurilor de înhumare pentru alte persoane decât cele prevăzute de art. 4 alin. 1 lit. a – j din Regulamentul menționat.

23. Reclamata susține că această situație se aplică doar pentru locurile de înhumare și nu pentru oficierea serviciilor religioase, care se asigură pentru toate persoanele interesate.

24. Spre deosebire de cimitirul militar din garnizoana Cluj / Napoca, în Cimitirul Militar III din garnizoana București, repartizarea locurilor de înhumare se face prin cota atribuită fiecărei instituții din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională.

25. Reclamata susține că, potrivit Regulamentului, nu există teme legal în vederea atribuirii unor cote pentru fiecare instituție din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională, cheltuielile curente și de capital nu au fost finanțate din bugetul acestora, cu excepția M.Ap.N.

26. În concluzie, reclamata consideră că nu s-au săvârșit fapte de discriminare față de petentă, fiind doar o imposibilitate de atribuire a locurilor de înhumare pentru alte persoane decât cele care au sau au avut raporturi juridice cu M.Ap.N., veteranii de război, văduve sau văduvi de război, accidentații de război, membrii de familie, părinții soților.

Comenduirea Garnizoanei Cluj – Napoca Divizia 4 Infanterie Gemina

27. În punctul de vedere nr. 82/ 07.01.2020, reclamata, structură a Ministerului de Apărare Națională, precizează că nu are în administrare vreun cimitir militar și, astfel, nici abilitatea legală să repartizeze locuri de înhumare în acesta.

28. Cimitirul militar din garnizoana Cluj – Napoca se află în administrarea U.M. 02216 Cluj – Napoca, iar petenta nu face parte din categoria persoanelor vizate de prevederile art. 4 din Ordinul ministrului apărării naționale M 117/2016.

29. Față de aspectele invocate, reclamata precizează că Ordinul nr. O.G. 9 din 10.02.1992 pentru aprobarea Regulamentului privind administrarea, organizarea și întreținerea cimitirelor militare a

fost abrogat prin Ordinul M 63/2005.

30. Astfel, regimul juridic al cimitirelor militare aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale este reglementată prin Ordinul M 117/2016.

31. Potrivit formulei introductive, Ordinul M 117/2016 a fost emis în temeiul dispozițiilor art. 33 alin 1 din Legea 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale.

32. Faptul că legislația care reglementează organizarea și funcționarea celorlalte instituții din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și siguranță națională, respectiv M.A.I., S.R.I., S.I.E., S.T.S. etc., nu s-au prevăzut reglementări similare celor de la art. 54 din Legea 346/2006, nu poate fi imputat unităților militare/ M.Ap.N.

33. În continuarea punctului de vedere transmis de reclamată, sunt constatate aceleași precizări pe care prima reclamată le-a cuprins în punctul său de vedere.

34. Totodată, reclamata concluzionează faptul că, prin prisma gradului de ocupare al cimitirului, luând în considerare și depășirea limitei de maximum 5 % din numărul disponibil prevăzut la art. 4 alin (1) lit. K din Regulament, imposibilitatea obiectivă de a mai atribui locuri de înhumare pentru alte persoane decât cele care au sau au avut raporturi juridice cu Ministerul Apărării Naționale, nu poate constitui un tratament diferențiat aplicat personalului care este sau a fost încadrat în raporturi juridice cu Ministerul Afacerilor Interne.

V. Motivele de fapt și de drept

35. În fapt, Colegiul director reține că petenta consideră că militarii în rezervă și retragere din Ministerul Afacerilor Interne sunt discriminați fiindu-le refuzate solicitările pentru aprobarea înhumării într-un cimitir aflat în administrația Ministerului Apărării Naționale, deși au avut contribuții financiare pentru construirea acestuia.

36. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

37. Astfel se poate considera discriminare:

- ✓ o diferențiere
- ✓ bazată pe un criteriu
- ✓ care atinge un drept.

38. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al O.G. nr. 137/2000: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

39. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Musselle împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).

40. Colegiul director reține că, în conformitate cu jurisprudența CEDO, statele contractante au o marjă de apreciere în a stabili dacă și în ce măsură diferențele în situații de altfel similare justifică un tratament diferit în drept. Marja de apreciere variază în funcție de împrejurări, obiectul și fondul cauzei. (Rasmussen împotriva Danemarcei, 28 noiembrie 1984, §40). Chiar dacă statele au o marjă de apreciere, justificarea trebuie evaluată în raport cu principiile care prevalează în mod normal într-o societate democratică (Ünal Tekeli împotriva Turciei, 16 noiembrie 2004, §50). Marja de apreciere este mai largă în domeniul măsurilor generale de strategii economice sau sociale, întrucât autoritățile naționale sunt cele care cunosc mai bine decât o instanță internațională care sunt interesele publice în domeniul economic și social (Zeman împotriva Austriei, 29 iunie 2006, §33).

41. Colegiul director a analizat petiția, având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Astfel, Colegiul director a analizat existența un tratament diferențiat între diferite persoane care se află în situații comparabile raportat la un criteriu de discriminare.

42. Colegiul director, analizând înscrisurile aflate la dosar, apreciază că se invocă un tratament diferențiat în ceea ce privește accesul la serviciile de înhumare, comparabilitatea fiind analizată între cadrele aparținând Ministerului Apărării Naționale și cele aparținând Ministerului Afacerilor Interne. Având în vedere că obiectivul militar, reprezentând cimitirul, este construit cu precădere pentru cadrele aparținând Ministerului Apărării Naționale și, în limita unui procent, în funcție de numărul locurilor de veci disponibile, au fost atribuite și altor cadre aparținând diferitelor structuri militare, Colegiul director constată că membrii asociației petente nu se află într-o situație similară cu cadrele militare aparținând Ministerului Apărării Naționale. Din această cauză, militarii M.A.I. nu beneficiază de aceleași drepturi sau în aceeași măsură ca cele de care beneficiază militarii M.Ap.N. Pentru cadrele din alte structuri militare, în limita locurilor disponibile, se acordă un procent minimal. Locurile nu se mai atribuie și altor categorii de personal din sistem deoarece gradul de ocupare al cimitirului a ajuns la un prag ridicat.

43. Coroborând toate elementele probatorii ale dosarului și analizând aspectele de mai sus, acțiunea astfel cum a fost formulată și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director apreciază că plângerea, astfel cum este formulată, nu este de natură a evidenția niciun element de fapt care ar permite, sub aspectul scopului sau efectului creat, reținerea unui comportament factual de restricție, preferință, excludere sau deosebire aplicat cadrelor militare din cadrul M.A.I., în raport cu persoane aflate în situații analoage, din cauza unui criteriu determinat și care a avut drept consecință juridică afectarea unui drept prevăzut de lege în beneficiul său.

44. În consecință, faptele sesizate nu reprezintă discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Nu sunt situații comparabile.
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări din data de 19.09.2020 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian – Membru, GRAMA Horia – Membru, HALLER István – Membru, JURA Cristian – Membru, LAZĂR Maria – Membru, MOȚA Maria – Membru, OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

**Data redactării: 19.09.2020
M.L./A.B.**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.